

Sygn. akt V KK 450/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący)
SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)
SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Katarzyna Wełpa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga
w sprawie **T. M.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 12 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w P.

z dnia 23 czerwca 2014 r.,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. zawierającej
rozstrzygnięcie o karze łącznej, i w tym zakresie sprawę
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.**

UZASADNIENIE

T. M. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 grudnia 2010 r., sygn. akt II K 456/10, za czyn z art. 178a § 1 k.k., popełniony w dniu 8 sierpnia 2010 r., na karę 6 miesięcy

ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

2. Sądu Rejonowego w P. z dnia 26 października 2012 r., sygn. akt VI K 1722/12, za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 23 marca 2012 r. na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, zamienioną na karę zastępczą 180 dni pozbawienia wolności;

3. Sądu Rejonowego w P. z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt VIII K 1671/12, za czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 28 czerwca 2012 r. na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, zamienioną na karę zastępczą 180 dni pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w G. z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt II K 433/12, za czyn z art. 178a § 4 k.k., popełniony w dniu 30 czerwca 2012 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby;

5. Sądu Rejonowego w P. z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt VI K 97/13, za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w okresie od 1 do 26 listopada 2012 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym.

Sąd Rejonowy w P. po rozpoznaniu wniosku obrońcy skazanego w dniu 23 czerwca 2014 r. wydał wyrok łączny o sygn. VI K 34/14, w którym zawarł następujące rozstrzygnięcia:

1. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec T. M. w wyrokach o sygn. VI K 1722/12 i VIII K 1671/12 kary ograniczenia wolności zamienione na zastępcze kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 8 miesięcy ograniczenia wolności, zamieniając ją na 240 dni zastępczej kary pozbawienia wolności;

2. stwierdził, że w pozostałym zakresie wymienione wyżej wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

3. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet kary łącznej zaliczył skazanemu okres od 17 września 2013 r. do 16 maja 2014 r.;
4. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie wyroków o sygn. II K 456/10, II K 433/12 i VI K 97/13;
5. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 22 lipca 2014 r.

Postanowieniem z dnia 6 października 2014 r., sygn. akt VI K 34/14, Sąd Rejonowy w P. orzekł o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej w powyższym wyroku łącznym poprzez wpisanie w pkt. 1 wyroku prawidłowej liczby dni kary zastępczej pozbawienia wolności, a to 120 i wpisanie w pkt. 3 prawidłowego okresu zaliczenia na poczet kary: od 17 września 2013 r. do 11 stycznia 2014 r.

Kasację od powyższego wyroku łącznego wniósł w dniu 17 grudnia 2014 r. Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok na niekorzyść T. M., w części dotyczącej wymierzenia kary łącznej 8 miesięcy ograniczenia wolności.

Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego – art. 86 § 1 i 3 k.k., polegające na połączeniu jednostkowych kar ograniczenia wolności orzeczonych wobec T. M. za przestępstwa z art. 244 k.k., wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 26 października 2012 r., sygn. akt VI K 1722/12, w wysokości 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, zamienionej na karę zastępczą 180 dni pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt VIII K 1671/12, w wysokości 12 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, zamienionej na karę zastępczą 180 dni pozbawienia wolności i orzeczeniu kary łącznej 8 miesięcy ograniczenia wolności, z zamianą jej na 240 dni zastępczej kary pozbawienia wolności, a więc niższej od każdej z kar jednostkowych ograniczenia wolności, a także bez określenia wymiaru nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele

społeczne” - i wniósł o uchylenie wyroku łącznego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest w pełni zasadna. Skarżący trafnie podniósł, że wydając wyrok łączny wobec T. M., Sąd Rejonowy w P. rażąco naruszył przepisy art. 86 § 1 i 3 k.k. przez to, że wymierzył karę łączną ograniczenia wolności niższą, niż najwyższa z kar wymierzonych skazanemu za poszczególne przestępstwa, jak też nie określił na nowo wymiaru czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne.

Jak wspomniano, Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 26 października 2012 r., sygn. akt VI K 1722/12, wymierzył T. M. karę roku ograniczenia wolności (o tyle nieprawidłowo, że zgodnie z art. 34 § 1 k.k. karę tę wymierza się w miesiącach), zaś Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 30 października 2012 r., sygn. akt VIII K 1671/12, wymierzył mu karę 12 miesięcy ograniczenia wolności. Zatem, zgodnie z art. 86 § 1 k.k., kara łączna ograniczenia wolności wymierzona skazanemu nie mogła być niższa od najwyższej z kar jednostkowych, tj. od 12 miesięcy oraz wyższa od sumy kar, tj. od 2 lat (art. 86 § 1 k.k. częściowo odstępuje w wypadku orzekania kary łącznej od wspomnianej regulacji z art. 34 § 1 k.k.). Wymierzona wyrokiem łącznym kara łączna nie mieści się w tym przedziale, nie ulega więc wątpliwości, że zaistniałe uchybienia miało istotny wpływ na treść wyroku, kształtując represję karną na poziomie niższym niż dopuszczalny prawem. Taki sam wpływ na treść wyroku miało naruszenie art. 86 § 3 k.k., bowiem jego efektem był brak koniecznego, merytorycznego rozstrzygnięcia, polegającego na określeniu na nowo wymiaru czasu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, od czego nie zwalniał fakt zamiany tej kary na zastępczą karę pozbawienia wolności.

Nagromadzenie nieprawidłowości w zaskarżonym wyroku jest niepokojąco wysokie, bowiem postanowienie wydane przez Sąd Rejonowy na podstawie art. 105 § 1 k.p.k. zmierzało do wyeliminowania jeszcze innych, które w zarzucie kasacji nie zostały podniesione, jednak w jej uzasadnieniu słusznie zwrócono uwagę, że w istocie Sąd orzekł nie o sprostowaniu oczywistych omyłek pisarskich, ale w niedopuszczalny sposób ingerował w merytoryczne elementy wyroku, co jednak nie mogło pociągnąć za sobą skutków prawnych (zob. np. wyrok SN z dnia

26 czerwca 2011 r., III KK 446/10, LEX nr 860623). Uchybieniami mniejszego kalibru jest wskazanie w treści wyroku łącznego nieprawidłowej nazwy sądu orzekającego („Sąd Rejonowy [...]”), jak też błędnej daty wyroku Sądu Rejonowego w G., sygn. akt II K 456/10 – 26, zamiast 28 grudnia 2010 r. (zob. k.30 akt sprawy).

Kasacja na niekorzyść skazanego została wniesiona przed upływem 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku łącznego, zatem było dopuszczalne (zob. art. 524 § 3 k.p.k.), by w celu wyeliminowania zaistniałych uchybień postąpić zgodnie z wnioskiem kasacji, tj. uchylić wyrok w zaskarżonej części, zawierającej rozstrzygnięcie o karze łącznej ograniczenia wolności i w tym zakresie sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P. Przy respektowaniu obowiązujących przepisów, określi on prawidłowo wysokość kary łącznej wobec T. M., z uwzględnieniem art. 86 § 3 k.k., jak też stosownego zamiennika przy określaniu zastępczej kary pozbawienia wolności.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.